

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Τίτλος πράξης: "Επιμόρφωση – Πιστοποίηση Γυναικών Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης σε Δεξιότητες Πληροφορικής Επιχειρηματικού Σεναρίου" του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) κατά 75% και Εθνικούς πόρους κατά 25%.

Κατηγορία Πράξης: 4.1.1.στ: "Θετικές Ενέργειες Υπέρ των Γυναικών"

Ενέργεια: 4.1.1:"Προγράμματα Υποστήριξης της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για Γυναίκες"

Μέτρο: 4.1: "Προγράμματα Υποστήριξης της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για Γυναίκες"

Επιστ. Υπεύθυνος: Δρ Σαράφης Ηλίας

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Συντάκτριες - Δημιουργοί: Αγγέλου Δήμητρα
Ζορμπά Βασιλική

ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

- ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ
- ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ
- ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ
- ΡΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ
- ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΠΑΡΑΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ
- ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΙΩΝ
- ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

Με τον όρο «στερεότυπο» εννοούμε την ταυτότητα του φύλου όχι μόνον ως στοιχείο της προσωπικότητας, αλλά κυρίως ως παράγοντα:

- στην κατανομή των ρόλων ανδρών και γυναικών
- ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΦΥΛΟΥ

Ανδρική και Γυναικεία Ταυτότητα

- Διάσταση απόψεων ανάμεσα σε αγόρια και κορίτσια όσον αφορά τους ρόλους στην ενήλικη ζωή
- Διαφορά στην προσέγγιση των σεξουαλικών σχέσεων
- Πολυδιάστατη δόμηση ανδρικής ταυτότητας: χειραφετημένη και ηγεμονική
- Έλλειψη προβληματισμού εκ μέρους των αγοριών για την μειονεκτική θέση των γυναικών στην κοινωνία

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΦΥΛΩΝ

- Ενδιαφέροντα
- Εργασιακές αξίες
- Φιλοδοξίες
- Σχέδια για το γάμο και την οικογένεια
- Απόδοση σημασίας στους οικογενειακούς και επαγγελματικούς ρόλους

ΑΝΔΡΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

- Σωματική δύναμη, αξία, προσωπική ελευθερία
- Δημόσια σφαίρα, θετικές επιστήμες
- Παραδοσιακές αξίες και αντιλήψεις για το φυλετικό καταμερισμό της εργασίας και τις σχέσεις των φύλων στην οικογένεια και στην αγορά εργασίας
- Άνδρας κουβαλητής
- Οικονομική και επαγγελματική εξασφάλιση

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

- Φροντίδα, επιμέλεια, καλές επιδόσεις, πειθαρχία, ήπια συμπεριφορά
- Ιδιωτική σφαίρα, θεωρητικές επιστήμες
- Ανανεωτικές ιδέες όσον αφορά στις σχέσεις των φύλων στην οικογένεια και στον καταμερισμό εργασίας
- Διατήρηση της αντίληψης «άνδρας κουβαλητής»
- Μητέρα – νοικοκυρά
- Προσωπική ολοκλήρωση μέσω της οικογένειας

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ

Υπεροχή αγοριών στον έλεγχο της γυναικείας σεξουαλικότητας

- Κορίτσια:
 - ασταθή και εξαρτημένα, σε θέση άμυνας απέναντι στην σεξουαλικότητα αγοριών
- Αγόρια:
 - σε σύγχυση στις διαφυλικές σχέσεις (καλούνται να απαρνηθούν στερεότυπα του ανδρισμού τους και να υιοθετήσουν «γυναικείες πρακτικές»: ρομαντισμό, τρυφερότητα, πίστη)
 - διακατέχονται από φόβο «αλλοτρίωσης»

ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Κοινή παραδοχή:

- Περιστατικά βίας όλο και πιο συχνά στα πλαίσια της οικογένειας και του σχολείου
- Δράστες κυρίως αγόρια εφηβικής ηλικίας

ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με απόψεις εφήβων μαθητών και μαθητριών:

- Η βία και η επιθετικότητα αποτελούν κυρίαρχα στοιχεία μιας ηγεμονικής αναπαράστασης του ανδρισμού.
- Οι σχέσεις των φύλων διαμορφώνονται ως σχέσεις εξουσίας και υποταγής.
- Τα κορίτσια βιώνουν τη βία και την επιθετικότητα ως έκφραση της ανδρικής εξουσίας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΦΑΙΡΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

Τα νεαρά άτομα δομούν και ερμηνεύουν:

- τη δημόσια σφαίρα του σχολείου, της εργασίας και της δημόσιας ζωής **ως ανδρική**
- την ιδιωτική σφαίρα της οικογένειας και της προσωπικής ζωής **ως γυναικεία.**

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΟΝΕΩΝ

Το πλαίσιο της οικογένειας επηρεάζει:

- τη σχολική επίδοση αγοριών και κοριτσιών
- τη διαμόρφωση των φιλοδοξιών τους
- τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές και αποφάσεις.

Πώς;

- Με άμεση παρέμβαση (συμβουλή, υπόδειξη κλπ)
- Με μετάδοση γονικών αξιών και στάσεων
- Μέσω της ανάθεσης δραστηριοτήτων μέσα και έξω από το σπίτι

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

- Οι γονείς επιθυμούν σπουδές ανωτάτου επιπέδου για τις κόρες περισσότερο από όσο για τους γιους των και τις ενθαρρύνουν προς αυτήν την κατεύθυνση.
- Παρεμβαίνουν όμως, όταν αυτές δεν θεωρούνται κατάλληλες για το φύλο τους (πχ. προσκρούουν στη δημιουργία οικογένειας).

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΟΝΕΩΝ

Επηρεάζονται τόσο από το φύλο του παιδιού όσο και από τη σύνθεση της οικογένειας

Σε οικογένειες με παιδιά ιδίου φύλου:

- χαλαρώνουν οι πιέσεις για στερεοτυπική συμπεριφορά,
- διευρύνονται οι παραδοσιακοί ρόλοι,
- ενθαρρύνεται η ανάληψη οικιακών καθηκόντων και υπευθυνότητων ανεξαρτήτως φύλου.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΟΝΕΩΝ

Σε οικογένειες με παιδιά και των δύο φύλων:

Για τα κορίτσια:

- Πανεπιστημιακή εκπαίδευση
- Απασχόληση στον δημόσιο τομέα

Για τα αγόρια:

- Τεχνική εκπαίδευση
- Επάγγελμα με οικονομική εξασφάλιση, άνεση και ανεξαρτησία

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΟΝΕΩΝ

Σε θέματα γάμου και δημιουργίας
οικογένειας:

- Για τα κορίτσια:

Γάμος σε μικρότερη ηλικία (25-30 ετών),
αμέσως μετά τις σπουδές

- Για τα αγόρια:

Γάμος σε μεγαλύτερη ηλικία με προϋπόθεση
την επαγγελματική αποκατάσταση

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Mac an Ghail (1996)

« . . . τα αγόρια και τα κορίτσια μεγαλώνουν
. . . σαν να ανήκουν σε δύο διαφορετικές
φυλές
. . . αυτό δεν είναι παράλογο . . . έχει
φροντίσει γι' αυτό το εκπαιδευτικό
σύστημα . . . »

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

- Το σχολείο αναπαράγει τον παραδοσιακό καταμερισμό των ρόλων στους άνδρες και στις γυναίκες.
- Οι εκπαιδευτικοί δεν αντιλαμβάνονται την ύπαρξη ανισοτήτων στο σχολικό πλαίσιο ούτε στη συμβολή τους στην αναπαραγωγή αυτών των ανισοτήτων.
- Οι στάσεις και οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους ανθρώπους και τις σχέσεις των φύλων πιθανώς αντανακλώνται στις επαγγελματικές πρακτικές τους.

ΕΠΙΣΗΜΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ Ο ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΦΥΛΟ

- Το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων ευθύνεται για την αναπαραγωγή των ανισοτήτων φύλου περισσότερο από όσο οι ίδιοι οι δάσκαλοι (Stanworth 1986).
- Η μέθοδος διδασκαλίας και τα παραδείγματα στον προφορικό λόγο, στα κείμενα και στο εικονογραφημένο υλικό αναπαράγουν τα στερεότυπα.
- Η διδακτική μέθοδος συνδέεται με τις επιδόσεις αλλά και τις στάσεις των μαθητών απέναντι στα μαθήματα (κάποια αντικείμενα θεωρούνται πιο κατάλληλα για το ένα ή το άλλο φύλο).

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

- Το περιεχόμενο των βιβλίων και τα στερεότυπα που προβάλλονται μέσα σε αυτά δρουν καθοριστικά στη διαμόρφωση του ρόλου του φύλου, των στάσεων, των αντιλήψεων και των προσδοκιών των μαθητών και μαθητριών.
- Το είδος των γνωστικών αντικειμένων δεν βοηθά στη δημιουργία ίσων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών ευκαιριών για αγόρια και κορίτσια.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

- Το αρσενικό φύλο κυριαρχεί ποσοτικά.
- Η κυριαρχία των ανδρών είναι και ποιοτική.
- Η οικογενειακή ζωή που παρουσιάζουν, διαφέρει από αυτή της σύγχρονης πραγματικότητας.

ΚΡΥΦΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Αναφέρεται σε θέματα καθημερινής εκπαιδευτικής διαδικασίας που:

- Αντιμετωπίζονται ως δεδομένα και αυτονόητα και δεν αποτελούν αντικείμενο συστηματικής επεξεργασίας, προβληματισμού ή αμφισβήτησης,
- Διαμορφώνουν τους κοινωνικούς όρους της σχολικής ζωής, κάτω από τους οποίους οι μαθητές εσωτερικεύουν τρόπους σκέψης και συμπεριφοράς, στάσεις, διαθέσεις, αξίες και αρχές.

ΚΡΥΦΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Μορφές:

- Διαρρύθμιση του σχολικού χώρου
- Κατανομή χρόνου
- Παιδαγωγική σχέση
- Βαθμολογία, καλός – κακός μαθητής
- Εκλογίκευση – καταπίεση συναισθημάτων
- Υπακοή – ησυχία
- Σχολικά πρότυπα γλωσσικής χρήσης

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΙΩΝ

- **Κορίτσια:** Γλώσσα, κατεύθυνση σε θεωρητικά πεδία
- **Αγόρια:** Μαθηματικά, κατεύθυνση σε θετικά πεδία
- Καλύτερη γενική επίδοση έχουν τα κορίτσια.

Αυτό όμως δεν αποδίδεται στις γνώσεις που αποκτούν, παρά στην προσπάθεια που καταβάλλουν.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

- Οι προσδοκίες και οι επιλογές επηρεάζονται από τον τρόπο, με τον οποίο οι έφηβοι δομούν την ταυτότητα του φύλου τους.
- Περισσότερα κορίτσια επιθυμούν να σπουδάσουν.
- Τα κορίτσια προτιμούν επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών.
- Τα αγόρια προτιμούν τεχνικά επαγγέλματα.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Λόγοι επιλογής επαγγέλματος:

- Κορίτσια: διότι τους αρέσει ή αγαπούν το αντικείμενο ενασχόλησής των (ρομαντική διάθεση για σπουδές και επαγγέλματα)
- Αγόρια: διότι ενδιαφέρονται για την ασφάλεια και τα κέρδη που θα τους αποφέρει (ρεαλιστική στάση απέναντι στην αγορά εργασίας)

Το επάγγελμα των γονιών και το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο της οικογένειας επηρεάζουν τις προσδοκίες των αγοριών περισσότερο από όσο των κοριτσιών

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Κορίτσια:

- Κοινωνική καταξίωση
- Ατομική ευχαρίστηση
- Σταθερότητα
- Ασφάλεια
- Αμοιβή

Αγόρια:

- Αμοιβή
- Ατομική ευχαρίστηση
- Ενδιαφέρον
- Σταθερότητα
- Ασφάλεια

ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Κορίτσια:

- ΑΕΙ – θεωρητικές, κυρίως εκπαιδευτικοί
- ΤΕΙ – παροχής υπηρεσιών, υγείας, μόδας, καλλωπισμού

Λόγοι επιλογής:
κοινωνική προσφορά,
ταιριαστό στο φύλο τους,
αγάπη για το αντικείμενο

Αγόρια:

- ΑΕΙ – Πολυτεχνεία, Οικονομικά, Στρατιωτικά
- ΤΕΙ – τεχνικές ειδικότητες

Λόγοι επιλογής:
μισθός και ανάγκες αγοράς

4.1.1. στ ΤΕΙ Καβάλας
Συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) κατά 75%

ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Αγόρια:

- Ρεαλιστική άποψη για την εργασία
- Ελεύθερο επάγγελμα
- Συνειδητοποίηση από νωρίς της υπευθυνότητας έναντι των εαυτών των και των οικογενειών των - Άνδρας κουβαλητής
- Το όνειρο του αγοριού: επιτυχημένος επαγγελματίας

ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κορίτσια:

- Ρομαντική αντίληψη για εργασία, την θεωρούν λιγότερο αναγκαία - Προσδοκία συζύγου που θα τους εξασφαλίζει τα προς το ζην
- Μισθωτή εργασία
- Γυναικεία εργασία σημαίνει συμπλήρωμα οικογενειακού εισοδήματος
- Το όνειρο του κοριτσιού: επιτυχημένη σύζυγος, νοικοκυρά, μητέρα και τέλος επαγγελματίας

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Διαφοροποιούνται σε σχέση με το φύλο:

Για τα αγόρια:

επαγγέλματα με σημαντικές θέσεις και εξουσία

Για τα κορίτσια:

επαγγέλματα που συνδέονται με λιγότερες ευθύνες

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Μεταφέρουν στην τάξη την ελληνική κοινωνική
αντίληψη ότι:
η εξυπνάδα είναι στοιχείο της ανδρικής ταυτότητας,
ενώ
η ικανότητα για πειθαρχική μελέτη στοιχείο της
γυναικείας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

- Τα αγόρια αποτυγχάνουν λόγω ελλιπούς προσπάθειας και αποδίδουν καλά λόγω των φυσικών αυξημένων ικανοτήτων τους.
- Τα κορίτσια αποτυγχάνουν λόγω της μειωμένης τους ικανότητας και αποδίδουν καλά λόγω τύχης, τάξης που τα διακρίνει ή ιδιαίτερης προσπάθειας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, τα **κορίτσια** διαβάζουν περισσότερο, διότι:

- Υφίστανται έντονες τις πιέσεις της οικογένειας για καλούς βαθμούς.
- Περιορίζονται στο σπίτι και αδυνατούν να αντισταθούν στις οικογενειακές πιέσεις.
- Οι σπουδές αποτελούν μέσο φυγής από ένα καταπιεστικό οικογενειακό περιβάλλον.
- Έχουν ανάγκη για προβολή και επίδειξη.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, τα **κορίτσια** διαβάζουν περισσότερο, διότι:

- Είναι οπλισμένα με περισσότερη υπομονή που απαιτείται από το διάβασμα.
- Φοβούνται την απόρριψη από τους γονείς και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
- Αισθάνονται την ανάγκη να αποδείξουν την αξία τους και το δικαίωμά τους στην **ισότητα**.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, τα **αγόρια** δεν διαβάζουν, διότι:

- Η εφηβική ηλικία είναι πιο δύσκολη για αυτά, για αυτό και δεν τους επιτρέπεται να συγκεντρώνονται εύκολα.
- Οι γονείς έχουν λιγότερες απαιτήσεις από αυτά.
- Τους δίνεται η ελευθερία για περισσότερες ώρες παραμονής έξω από το σπίτι.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Γενικές παρατηρήσεις:

- Τάση των εκπαιδευτικών για περισσότερη κατανόηση των αγοριών.
- Αδυναμία εκπαιδευτικών να συνδέσουν με οποιονδήποτε τρόπο τις επιδόσεις των παιδιών με τη δική τους παρουσία και τις προσωπικές τους πρακτικές, εφόσον και οι ίδιοι αποτελούν φορείς παραδοσιακών νοοτροπιών.
- Λόγω της ερμηνείας των με διαφορετικό τρόπο των καλών και κακών επιδόσεων αγοριών και κοριτσιών συμβάλλουν στο να βγαίνουν τα αγόρια με ενισχυμένη την αυτοεικόνα τους, ενώ τα κορίτσια με τραυματισμένη.

4.1.1.στ Τη Κορύφη
Συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) κατά 75%

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

Αν τα αγόρια διάβαζαν όσο τα κορίτσια,
η διαφορά θα ήταν χαώδης!!!

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

- Οι στερεοτυπικές ως προς το φύλο αντιλήψεις συντηρούνται μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Ενώ οι γυναίκες αλλάζουν, η ποιότητα της προσωπικής τους ζωής και η κοινωνική τους θέση δεν βελτιώνονται ανάλογα.
- Απαραίτητη είναι η αλλαγή στάσεων και των ανδρών και αγοριών.
- Απαραίτητος είναι ο επαναπροσδιορισμός των σχέσεων των φύλων στο εκπαιδευτικό σύστημα.